

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

73014, м. Херсон, вул. Лютеранська, 4

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру у вчиненні кримінального правопорушення**

місто Херсон

31 березня 2026 року

Заступник начальника відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту, СУ ГУНП в Херсонській області майор поліції Самотьосов Олексій Ярославович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12022230000002432 від 23.07.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 7 ст. 111-1, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276-278 КПК України

ПОВІДОМИВ:

Кононенку Миколі Сергійовичу, 04.05.1992 року народження, уродженцю с. Великі Копані Херсонської області, українцю, громадянину України, документованому паспортом громадянина України серії МР номер 257128, виданим 04.07.2008 Цюрупинським РВ УМВС України в Херсонській області, зареєстрованому та проживаючому за адресою: Херсонська область, с. Великі Копані, вул. Героїв Небесної Сотні, буд. 82, слідчому так званого «відділу № 1 (по розслідуванню злочинів на території, обслуговуваній відділом поліції «Дніпровський») УМВС по м. Херсону Головного управління МВС Херсонської області» (остання відома займана посада), молодшому сержанту поліції, раніше не судимому,

про те, що він підозрюється у вчиненні таких кримінальних правопорушень:

- у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій

території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України;

- у жорстокому поводженні з цивільним населенням та в інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України (у редакції статті 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Кононенко М.С.**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації (далі – рф) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення збройними силами рф (далі – зс рф), інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти рф та ін.)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією рф проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

У результаті вищезазначених подій майже вся територія Херсонської області з 24.02.2022 року знаходилась під окупацією зс рф. Починаючи з липня місяця до 11 листопада 2022 року Збройними Силами України звільнено

(деокуповано) частину території Херсонської області, яка знаходиться на правобережжі річки Дніпро.

З метою встановлення повного контролю над окупованими територіями Херсонської області, відшукування проукраїнськи налаштованих громадян, їх нелегального ув'язнення окупаційною владою рф створено низку незаконних правоохоронних органів, у тому числі не пізніше червня 2022 року - так зване «Головне управління МВС Херсонської області», у структурі якого утворено так званий «Дніпровський міський відділ поліції Головного управління МВС Херсонської області», який у подальшому реорганізовано у так званий «Відділ поліції «Дніпровський» УМВС по м. Херсону Головного управління МВС Херсонської області».

Достовірно знаючи про вищевказані обставини, громадянин України **Кононенко Микола Сергійович**, 04.05.1992 р.н., розуміючи факт захоплення та подальшої окупації міста Херсон зс рф, а також те, що суверенітет України поширюється на всю її територію, Україна є унітарною державою, а її територія в межах існуючого кордону - цілісною і недоторканою, перебуваючи у невідновленому досудовим розслідуванням місці, не пізніше червня 2022 року (більш точні дата та час досудовим розслідуванням не встановлені), умисно, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, добровільно вирішив обійняти посаду співробітника так званого «Дніпровського міського відділу поліції Головного управління МВС Херсонської області», створеного за місцем розташування захопленої адміністративної будівлі Відділу поліції № 1 Херсонського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області за адресою: м. Херсон, вул. Залаегерсег, буд. 29.

У подальшому, наказом керівника незаконного правоохоронного органу так званого «Головного управління МВС Херсонської області» № 35 л/с від 16.08.2022 громадянина України Кононенка М.С. з 19.08.2022 призначено на посаду так званого «оперуповноваженого відділу кримінального розшуку відділу поліції «Дніпровський» УМВС по м. Херсону Головного управління МВС Херсонської області» та присвоєно спеціальне звання «молодший сержант поліції», а з 23.08.2022 наказом керівника незаконного правоохоронного органу так званого «Головного управління МВС Херсонської області» № 47 л/с від 23.08.2022 Кононенка М.С. переведено на посаду так званого «слідчого відділу № 1 (по розслідуванню злочинів на території, обслуговуваній ВП «Дніпровський») УМВС по м. Херсону Головного управління МВС Херсонської області».

Добровільно зайнявши вказані посади, Кононенко М.С. не пізніше червня 2022 року до моменту деокупації м. Херсона, а саме до 11.11.2022, діючи в умовах воєнного стану, знаходячись на території міста Херсон, активно публічно сприяв реалізації плану держави-агресора щодо придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, проводив позасудові репресії над цивільними особами, приймав участь в їх нелегальних ув'язненнях, залишаючи цих осіб протягом усього часу ув'язнення без законодавчого захисту, примушував йти на негласну співпрацю, застосовував жорстоке поводження,

утримуючи ув'язнених в нелюдяних умовах.

Зокрема, 28.06.2022 приблизно о 10.00 год. щонайменше п'ятеро невістановлених військовослужбовців рф, озброєних вогнепальною автоматичною зброєю, перебуваючи на території Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області за адресою: м. Херсон, вул. Університетська, 136А, із застосуванням фізичного насильства затримали [REDACTED] року народження.

Відразу після затримання потерпілого доставлено до захопленої будівлі Відділу поліції № 1 Херсонського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області за адресою: м. Херсон, вул. Залагерсег, буд. 29.

28.06.2022 приблизно о 13.00 год. невістановлений представник збройних формувань рф конвоював [REDACTED] до одного з кабінетів на другому поверсі зазначеної будівлі, де розпочав його допит з приводу підстав затримання.

Надалі до зазначеного кабінету зайшов Кононенко М.С., який почав вимагати від [REDACTED] зізнань у діях, які той не вчиняв, а саме визнання своєї причетності до крадіжки майна Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області.

Не отримавши бажаних зізнань, Кононенко М.С., діючи за попередньою змовою групою осіб, застосував стосовно потерпілого фізичне насильство, яке виразилось у нанесенні ударів кулаками рук в область тулубу [REDACTED]. Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, спрямованого на отримання вищезазначеного зізнання, Кононенко М.С. застосував стосовно [REDACTED] психологічне насильство, що виразилося у здійсненні імітації його розстрілу шляхом приставляння до скроні потерпілого пістолету невістановленої марки і моделі та висловлення намірів здійснити постріл.

Лише після підписання документу, зі змістом якого [REDACTED] не надали можливості ознайомитись, Кононенко М.С. припинив катування потерпілого, після чого невістановлений представник збройних формувань рф конвоював [REDACTED] до одного з кабінетів на першому поверсі будівлі.

28.06.2022 приблизно о 19.30 год. [REDACTED] звільнено з місця утримання, без надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Таким чином, Кононенко Микола Сергійович, 04.05.1992 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, а саме у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території.

Згідно статті 4 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема Україна та Російська Федерація (далі за текстом – Конвенція), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин

опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 Конвенції забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно із ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: тортури, нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом.

Статтею 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Додатковий протокол I) встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті I цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поводяться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Поряд з цим згідно ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії,

незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні;

е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Крім того, відповідно до ст. 8(2)(а)(ii), (а)(vii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду катування, незаконне позбавлення волі є воєнними злочинами.

В умовах міжнародного збройного конфлікту значна частина території Херсонської області, починаючи з 24.02.2022 у тому числі місто Херсон – з 01.03.2022 по 11.11.2022, перебувала під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань рф, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій рф.

Після 24.02.2022, але не пізніше 08.03.2022 (більш точний час та дату досудовим розслідуванням не встановлено) невстановлені військовослужбовці рф, перебуваючи за адресою: м. Херсон, вул. Залаегерсег, буд. 29, діючи за наказом та під керівництвом невстановлених осіб з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади рф захопили та встановили свій контроль над адміністративною будівлею Відділу поліції № 1 Херсонського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області (далі – ВП № 1 ХРУП ГУНП в Херсонській області), що не було обумовлено воєнною необхідністю, а здійснено з метою незаконного утримання, застосування фізичного насильства та катування цивільного населення Херсонської області для отримання відомостей, що цікавили окупаційну владу та військових рф.

У подальшому, у невстановлений досудовим розслідуванням час та дату, але не пізніше 28.06.2022, невстановлені особи з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади рф залучили до реалізації спільного плану, зокрема з метою отримання відомостей, які цікавили окупаційну владу та військових рф, співробітника так званого «Дніпровського міського відділу поліції Головного управління МВС Херсонської області» громадянина України **Кононенка Миколу Сергійовича, 04.05.1992 року народження**, який носив зброю, був достовірно обізнаний про те, що між рф та Україною відбувається міжнародний збройний конфлікт, усвідомлював обставини його існування на території України, а також свою участь у ньому.

Виконуючи відведену йому роль, у червні 2022 року Кононенко М.С. за попередньою змовою групою осіб з іншими невстановленими досудовим розслідуванням представниками збройних формувань рф, перебуваючи в окупованому місті Херсон, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, порушуючи ст. ст. 27, 31, 32 Конвенції та ст. 75

(2)(a)(a.1)(e), (a.2) Додаткового протоколу I незаконно утримував цивільну особу, а саме потерпілого [REDACTED] року народження, в приміщенні захопленої будівлі ВП № 1 ХРУП ГУНП в Херсонській області за адресою: м. Херсон, вулиця Залаегерсег, 29, застосовуючи до нього жорстоке поводження та катування.

Так, 28.06.2022 приблизно о 10.00 год. щонайменше п'ятеро нестановлених військовослужбовців рф, озброєних вогнепальною автоматичною зброєю, перебуваючи на території Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області за адресою: м. Херсон, вул. Університетська, буд. 136А, із застосуванням фізичного насильства затримали [REDACTED] року народження, який у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, жодної зброї не мав, участі в бойових діях не брав, до таких дій не готувався, у червні 2022 року проживав на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Затриманого [REDACTED] перевезено та ув'язнено в кімнаті прийому громадян, яка знаходиться праворуч від входу в холі захопленої будівлі ВП № 1 ХРУП ГУНП в Херсонській області за адресою: м. Херсон, вул. Залаегерсег, буд. 29, де він утримувався приблизно до 19.30 год. 28.06.2022.

28.06.2022 приблизно о 13.00 год. нестановлений представник збройних формувань рф конвоював потерпілого до одного з кабінетів на другому поверсі вищезазначеної будівлі, де розпочав його допит з приводу підстав затримання.

Надалі, приблизно через 10 хвилин, до вказаного кабінету зайшов Кононенко М.С., який почав вимагати від [REDACTED] зізнань у діях, які той не вчиняв, а саме визнання своєї причетності до крадіжки майна Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області.

Не отримавши бажаних зізнань, Кононенко М.С., діючи за попередньою змовою групою осіб з іншим нестановленим представником збройних формувань рф, у порушення вимог ст.ст. 27, 31, 32 Конвенції та ст. 75(2)(a)(a.2) Додаткового протоколу I, усвідомлюючи, що потерпілий є цивільною особою в розумінні ст. 50 Додаткового протоколу I, тобто особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права та не повинна бути об'єктом нападів, застосував стосовно [REDACTED] фізичне насильство, яке виразилось у нанесенні чотирьох ударів кулаком правої руки в область нирок та не менше двох (точна кількість у ході досудового розслідування не встановлена) ударів кулаками в область тулубу потерпілого, чим завдав шкоду його здоров'ю і спричинив фізичний біль.

Надалі, продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, спрямованого на отримання вищезазначеного зізнання, Кононенко М.С., у порушення вимог ст.ст. 27, 31, 32 Конвенції та ст. 75(2) (a.1)(e) Додаткового протоколу I, застосував стосовно [REDACTED] психологічне насильство, а саме: здійснив імітацію його розстрілу шляхом приставляння до скроні потерпілого пістолету нестановленої марки і моделі та висловлення намірів здійснити постріл, що сприймалось [REDACTED] як реальна загроза позбавлення його життя шляхом розстрілу, чим останньому спричинені моральні страждання.

Лише після підписання документу, зі змістом якого [REDACTED] не надали можливості ознайомитись, Кононенко М.С. припинив його катування, після чого невстановлений представник збройних формувань РФ конвоював потерпілого до кімнати прийому громадян ВП № 1 ХРУП ГУНП в Херсонській області.

28.06.2022 приблизно о 19.30 год. [REDACTED] звільнено з місця утримання, без надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Отже, Кононенко М.С., діючи за попередньою змовою групою осіб з іншими невстановленими представниками збройних формувань РФ, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, вчинив дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягали у жорстокому поводженні з цивільним населенням, яке виразилось у катуванні: імітації розстрілу, завданні сильних фізичних побоїв і тілесних ушкоджень [REDACTED] з метою отримання зізнань у діях, які той не вчиняв; інших порушеннях законів та звичаїв війни, що полягали у незаконному позбавленні волі цивільної особи, котра перебувала під захистом, чим порушив ст. ст. 27, 31, 32 Конвенції та ст. 75(2)(а)(а.2), (а.1)(е) Додаткового протоколу I.

Таким чином, Кононенко Микола Сергійович, 04.05.1992 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням та в інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб (у редакції статті 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

Слідчий групи слідчих у кримінальному провадженні –
заступник начальника відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту,
СУ ГУНП в Херсонській області
майор поліції

Олексій Ярославович САМОТЬОСОВ

ПОГОДЖУЮ

Прокурор групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
прокурор відділу процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту,
Херсонської обласної прокуратури

Олександр Юрійович ГОЛУБЦОВ

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Кононенку М.С. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діяч; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави. Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

...8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження. - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (*in absentia*) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258-6, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 442-1, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи, щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

Захисник _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2026 року.

Повідомлення про підозру вручив та права роз'яснив:

**Заступник начальника відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту,
СУ ГУНП в Херсонській області
майор поліції**

Олексій Ярославович САМОТЬОСОВ